

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Istungidokument

18.11.2009

B7-0147/2009

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

suuliselt vastatava küsimuse B7-0222/2009 alusel

vastavalt kodukorra artikli 115 lõikele 5

Euroopa – Vahemere piirkonna majandus- ja kaubanduspartnerlus seoses 9. detsembril 2009 Brüsselis toimuva 8. Euroopa – Vahemere piirkonna kaubandusministrite konverentsiga

Metin Kazak, Niccolò Rinaldi, Marielle De Sarnez, Robert Rochefort, Ramon Tremosa i Balcells, Ivo Vajgl
fraktsioon ALDE nimel

RE\796780ET.doc

PE428.765v01-00

ET

Ühinenud mitmekesisuses

ET

Euroopa Parlamendi resolutsioon Euroopa – Vahemere piirkonna majandus- ja kaubanduspartnerluse kohta seoses 9. detsembril 2009 Brüsselis toimuva 8. Euroopa – Vahemere piirkonna kaubandusministrite konverentsiga

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse 28. novembri 1995. aasta Barcelona deklaratsiooni, millega pandi alus Euroopa Liidu ning Vahemere lõuna- ja idapiirkonna riikide vahelisele partnerlusele;
- võttes arvesse komisjoni 11. märtsi 2003. aasta teatist nõukogule ja Euroopa Parlamendile pealkirjaga "Laiem Euroopa – naabrussuhted: uus raamistik suheteks meie ida- ja lõunanaabritega" (KOM(2003)0104), komisjoni 12. mai 2004. aasta Euroopa naabruspoliitika strateegiadokumendi (KOM(2004)0373), komisjoni 9. detsembri 2004. aasta teatist nõukogule Euroopa naabruspoliitika tegevuskavu käsitlevate komisjoni ettepanekute kohta (KOM(2004)0795), Iisraeli, Jordaania, Maroko, Palestiina omavalitsuse, Tuneesia ja Liibanoni tegevuskavasid ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 2006. aasta määrust (EÜ) nr 1638/2006, millega kehtestatakse üldsätted Euroopa naabus- ja partnerlusinstrumendi loomise kohta¹;
- võttes arvesse Euroopa – Vahemere piirkonna assotsiatsioonilepinguid ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Tuneesia², Iisraeli³, Maroko⁴, Jordaania⁵, Egiptuse⁶, Liibanoni⁷ ja Alžeeria⁸ vahel ning Euroopa - Vahemere piirkonna ajutist assotsiatsioonilepingut Euroopa Ühenduse ning Jordani Läänekalda ja Gaza sektori Palestiina omavalitsuse nimel toimiva Palestiina Vabastusorganisatsiooni (PVO) vahel kaubanduse ja koostöö kohta⁹; võttes arvesse EÜ – Türgi assotsiatsiooninõukogu 22. detsembri 1995. aasta otsust nr 1/95 tolliliidu lõppetapi rakendamise kohta (96/142/EÜ)¹⁰;
- võttes arvesse 25. veebruaril 2004 Jordaania, Egiptuse, Tuneesia ja Maroko poolt alla kirjutatud vabakaubanduslepingut (Agadiri leping);
- võttes arvesse 13. juulil 2008 Pariisis toimunud Euroopa - Vahemere piirkonna riigipeade ja valitsusjuhtide tippkohtumist, kus loodi Vahemere Liit;
- võttes arvesse 21. oktoobril 2007 Lissabonis toimunud kuuendat Euroopa - Vahemere piirkonna kaubandusministrite konverentsi;

¹ ELT L 310, 9.11.2006, lk 1.

² EÜT L 97, 30.3.1998, lk 2.

³ EÜT L 147, 21.6.2000, lk 3.

⁴ EÜT L 70, 18.3.2000, lk 2.

⁵ EÜT L 129, 15.5.2002, lk 3.

⁶ ELT L 304, 30.9.2004, lk 39.

⁷ ELT L 143, 30.5.2006, lk 2.

⁸ ELT L 265, 10.10.2005, lk 2.

⁹ EÜT L 187, 16.7.1997, lk 3.

¹⁰ EÜT L 35, 13.2.1996, lk 1.

- võttes arvesse 2. juulil 2008 Marseille's toimunud seitsmendat Euroopa – Vahemere piirkonna kaubandusministrite konverentsi;
 - võttes arvesse 11. novembril 2009 Brüsselis toimunud Euroopa - Vahemere piirkonna kaubandusküsimuste kõrgemate ametnike kohtumist;
 - võttes arvesse oma eelmisi resolutsioone ELi Vahemere piirkonna poliitika kohta ja eelkõige 15. märtsi 2007. aasta resolutsiooni Euroopa – Vahemere piirkonna vabakaubanduspiirkonna loomise kohta ja 19. veebruari 2009. aasta resolutsiooni Barcelona protsessi (Vahemere Liit) kohta;
 - võttes arvesse kodukorra artikli 115 lõiget 5,
- A. arvestades, et 1995. aasta Barcelona konverents käivitas väga ambitsioonika projekti uute ja tihedamate poliitiliste, majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste sidemete loomiseks Vahemere põhja- ja lõunaranniku riikide vahel; arvestades, et Barcelona protsessi tuleb vabakaubanduspiirkonna loomise abil kiiresti tugevdada;
 - B. arvestades, et Vahemere Liitu (mis oleks pidanud Euroopa – Vahemere piirkonna integratsiooniprotsessi konkreetsete ja nähtavate projektide abil taaselustama) ei ole ikka veel täies mahus loodud; arvestades, et sõjategevuse tõttu Gaza sektoris ei kavandatud ajavahemikuks jaanuar–juuli 2009 ühtegi EuroMedi kohtumist;
 - C. arvestades, et 24.–25. novembril Istanbulis toimuma pidanud välisministrite kohtumine tuli Araabia riikide (kes protestivad Iisraeli seisukoha vastu Lähis-Ida rahu protsessis) boikoti tõttu edasi lükata;
 - D. arvestades, et omavahelise koostöö viljakamaks muutmiseks peavad Vahemere lõuna- ja idapiirkonna riigid kõrvaldama poliitilised ja majanduslikud takistused, mis praegu takistavad integratsiooniprotsessi kogu piirkonnas;
 - E. arvestades, et Euroopa ja Vahemere piirkonna kaubandussuhted tihenevad pidevalt ning EL tundub olevat selle piirkonna “loomulik kaubanduspartner” ja sinna läheb 46,6% kogu Vahemere piirkonna ekspordist;
 - F. arvestades, et 2008. aastal ulatus Vahemere piirkonna ja ELi kaubavahetuse maht 246,7 miljardi euron, mis moodustab ligikaudu 8% ELi väliskaubanduse kogumahust, kusjuures ELi positiivne saldo oli 15,3 miljardit eurot;
 - G. arvestades, et EL on selles piirkonnas oluline välisinvestor (v.a Iisrael) ja 2006. aastal ulatusid ELi investeeringud piirkonnas rekordilise 15,3 miljardi euron, misjärel need 2007. aastal vähenesid;
 - H. arvestades, et teenustekaubanduse maht suureneb järk-järgult ja Vahemere piirkonna riikide positiivne kaubavahetuse saldo suureneb (peamiselt turismi arvel) ning et see näitaja jõudis 2006. aastal rekordilise 11,6 miljardi euron;
 - I. arvestades, et vaatamata nendele arvandmetele on ELi kaubavahetuse maht Vahemere lõunapiirkonna riikidega ja investeeringud neisse riikidesse jäänud oodatust väiksemaks

ning nii kaubavahetus kui teenuskaubandus ei olnud Euroopa Vahemere piirkonna potentsiaali arvestades piisavalt mitmekülgne ning ELi Vahemere lõunapiirkonna partnerriigid ei ole piisavalt atraktiivsed investeeringute saamiseks; arvestades, et sellesse piirkonda tehtavad välismaised otseinvesteeringud on maailma muude piirkondadega võrreldes väga väikesed; ning arvestades, et suutlikkus välismaiseid otseinvesteeringuid kaasata on riigiti väga erinev;

- J. arvestades, et piirkondlik majanduslik integreerimine lõuna-lõuna suunal on mõnele märkimisväärsele algatusele (nt Agadiri leping) vaatamata kaugeltki saavutamata ja arvestades, et sellest tulenevalt on lõuna-lõuna suunal liikuvad kaubavood väikesed ning moodustavad ligikaudu 6% nende riikide kaubavahetuse kogumahust;
- K. arvestades, et tekstiili-, rõiva- ja jalatsitootjad kaotavad üleilmastunud turu ning Aasia riikide tugeva konkurentsi tõttu palju oma turuosadest;
- L. arvestades, et Euroopa Liit on sõlminud vabakaubanduslepingud kõikide Vahemere lõunapiirkonna partnerriikidega, välja arvatud Süüria ja Liibüa; arvestades, et Süüriaga on läbirääkimised assotsiatsioonilepingu sõlmimiseks lõpule viidud, kuid Süüria lükkas lepingu allkirjastamise edasi; arvestades, et komisjon on alustanud läbirääkimisi Liibüaga;
- M. L. arvestades et iga sellise protsessi osaks olev ning osalevate riikide konkreetsetest kultuurilistest, sotsiaalsetest, majanduslikest ja poliitilistest erinevustest tulenev kahepoolne lähenemine peaks juhinduma ja tuginema üldisemale nägemusele ning eri partnerite vaheliste suhete kavale ja seetõttu peaks sellega kaasnema piirkondlik lähenemine,
- N. arvestades, et ELi partnerriikide seniseid poliitilisi, majanduslikke ja sotsiaalprobleeme, eelkõige tööpuuduse probleemi, süvendasid majandus- ja finantskriisi tagajärjed;
- 1. kordab, et strateegiliselt on oluline luua kõikehõlmav EuroMedi vabakaubanduspiirkond, mis aitab märkimisväärselt kaasa rahule, majanduslikule heaolule ja julgeolekule kogu piirkonnas, ning toetab seetõttu neid meetmeid ja pingutusi, mille eesmärk on kaotada tõkked ja takistused; rõhutab, et kõigi osapoolte pidevad ja kooskõlastatud jõupingutused on Euroopa – Vahemere piirkonna partnerluse ja eriti vabakaubanduspiirkonna edukuse eeldus;
- 2. on seisukohal, et möödunud aastakümnel toimunud olulised ja ettenägemata poliitilised sündmused (nt Lähis-Ida konflikt) on Euroopa – Vahemere partnerluse ja vabakaubanduspiirkonna edenemist ning arengut väga negatiivselt mõjutanud ja see on samuti selle edasilükkunud rakendamise põhjus; taunib asjaolu, et samadel poliitilistel põhjustel jäi ära Euroopa – Vahemere piirkonna välisministrite viimati kavandatud kohtumine ning Vahemere Liit ei arene edasi;
- 3. märgib, et Euroopa – Vahemere piirkonna kaubandusministrid arutavad meetmeid, et lahendada senised puudused Euroopa – Vahemere piirkonna kaubandus- ja majandussuhetes, uut Euroopa – Vahemere piirkonna kaubanduse teekaarti ning uut mehhanismi kaubavahetuse ja investeeringute hõlbustamiseks piirkonnas; on seisukohal, et seniseid assotsiatsioonilepinguid tuleks laiendada, et need reguleeriksid rohkem kui kaubavahetust ja hõlmaksid põllumajandust, teenuseid, investeeringuid ja reguleerimist

puudutavaid küsimusi, intellektuaalomandiõigusi ja võltsimisvastast võitlust, konkurents- ja riigihankeid ning kaubanduse kaitsemeetmeid eesmärgiga liikuda kõikehõlmava vabakaubanduslepingu suunas;

4. innustab ELi Vahemere lõunapiirkonna partnerriike arendama lõuna-lõuna suunalist kaubavahetust, juhindudes Egiptuse, Jordaania, Maroko ja Tuneesia poolt Agadiris alla kirjutatud majanduslepingust, ja kutsub muid piirkonna riike üles selle lepinguga ühinema, et arendada edasi integratsioonialgatusi, milles ELi Vahemere lõunapiirkonna partnerriigid osalevad, ning kasutada ära sünergiaid, mis tekib Vahemere piirkonna riikide ja ELi vahel sõlmitud Euroopa – Vahemere piirkonna assotsiatsioonilepingute süvendamisest; rõhutab, et Euroopa Liidu institutsioonid peavad lõuna-lõuna suunalise majandusliku integratsiooni soodustamiseks vastama tehnilise abi taotlustele positiivselt;
5. on seisukohal, et päritolu kumulatsiooni süsteemi tuleks tugevdada, kuna see on kasulik tollivahend kaubavahetuse taaselustamiseks piirkonnas, ka päritolureegleid tuleks EuroMedi partnerriikide huvidega arvestamiseks kaasajastada ja lihtsustada; kutsub seetõttu üles sõlmima 2010. aastaks piirkondlikku kokkulepet Euroopa – Vahemere piirkonna päritolu kumulatsiooni süsteemi kohta;
6. juhib tähelepanu vajadusele tugevdada põhja-lõuna partnerlust, et Euroopa – Vahemere piirkonna tekstiili- ja rõivatootmine ning kaubavahetus püsiks konkurentsivõimelisena, ning vajadusele edendada loovusele ja innovatsioonile ja mitte ainult allhanketele tuginevat Vahemere lõuna- ja idapiirkonna riikide kõrgema lisandväärtusega tegevust;
7. rõhutab vajadust edendada investeerimiskindlust Vahemere piirkonnas süsteemi kaudu, millega koordineeritakse väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele suunatud strateegiaid ja mis hõlmavat mitut valdkonda: tagatised, rahastamine, teavitamine ja VKE-de vaheliste koostöövõrkude arendamine;
8. juhib tähelepanu vajadusele luua Euroopa – Vahemere piirkonna investeerimis- ja arengupank rahastajatega Vahemere mõlemalt kaldalt, mis oleks suuteline kaasama Euroopa – Vahemere piirkonna jaoks vajalikke otseseid välisinvesteeringuid;
9. on seisukohal, et uus ettepanek luua mehhanism Euroopa – Vahemere piirkonda suunatavate investeeringute hõlbustamiseks on oluline samm teabe keskendamise ja ühtse võrgustiku kaudu levitamise suunas, mis võimaldaks majandustegevuses osalejatel saada igakülgse pildi piirkonna kaubandus- ja investeerimistingimustest; rõhutab, et see vahend peaks olemasolevaid võrgustikke täiendama;
10. avaldab heameelt Vahemere Liidu raamistikus välja kuulutatud infrastruktuuriprojektide pikaajaliseks rahastamiseks mõeldud Inframed investeerimisfondi loomise üle (selle asutasid Prantsuse Caisse des dépôts, Itaalia Cassa depositi e prestiti, Egiptuse EFG Hermes ja Maroko Caisse de dépôt et de gestion);
11. on seisukohal, et kuigi tingimused ei ole veel paigas, tuleks vabakaubandusala täiendada töötajatele vaba liikumise järkjärgulise võimaldamisega teatud tingimustel, võttes samas arvesse olukorda Euroopa tööturul ning rahvusvahelise üldsuse praeguseid seisukohti rände ja arengu vaheliste seoste kohta; rõhutab, et on oluline ja vajalik vähendada võõrtöötajate rahaülekannete maksumust, suurendades seega nende vahendite kasutamist

kohalikus majanduses; on seisukohal, et viisade andmist Euroopa – Vahemere piirkonna partnerluse sidusrühmadele, üliõpilastele, ülikoolide töötajatele ja sotsiaalmajanduslikele subjektidele tuleks hõlbustada;

12. on seisukohal, et Vahemere Liit peaks tugevdama seniseid koostöövorme EuroMedi raames, et pakkuda vastastikuse kokkuleppega kindlaks määratud prioriteetide ja eesmärkide alusel kõigile partnerriikidele võimalust osaleda ELi piirkondlikes programmides ja vastavates poliitikavaldkondades; juhib tähelepanu sellele, et oluline on veelgi laiendada ühenduse programmide kohaldamisala partnerriikide kaasamiseks, eriti hariduse, teadusuuringute ja kutsekoolituse valdkonnas (üliõpilasvahetus jne);
13. rõhutab Vahemere Liidu võimalusi Barcelona protsessi positiivselt mõjutada; juhib tähelepanu sellele, et strateegiliste sektorite oluliste projektide kindlaksmääramine, nagu uue infrastruktuuri ülesehitamine, koostöö VKE-de vahel, kommunikatsioonid ja taastuvate energiaallikate kasutamine, 2008. aasta juulis Pariisis väljatöötatud raamistiku kohaselt aitab arendada ja hõlbustada kaubavahetust ja investeringuid Euroopa – Vahemere piirkonnas; juhib ühtlasi tähelepanu sellele, et on väga oluline leida lahendus rahu saavutamiseks Lähis-Idas, kuid rõhutab, et piirkonnas toimuvad konfliktid ei tohiks saada takistuseks võetud kohustuste järgimisel; nõuab Vahemere Liidu raames kavandatud kohtumise korraldamist ja alalise sekretariaadi loomist Barcelonas;
14. rõhutab lisaks, et kahepoolseid lähenemisi ei tohiks eelistada mitmepoolse piirkondliku lähenemisviisi arvel; on veendunud, et kuigi tihedamat koostööd kõige edukamate partneritega tuleb toetada ning nende poliitilisi, kultuurilisi, religioosseid ja sotsiaalseid eripärasid tuleb austada, peab komisjon järgima piirkondlike läbirääkimiste põhimõtet;
15. julgustab päikese- ja tuuleenergia kasutamist Vahemere piirkonnas; väljendab rahulolu tööstusalgatuse DESERTEC hiljutiste edusammude üle tohutu päikeseenergia kasutamise potentsiaali väljaarendamisel Lähis-Idas ja Põhja-Aafrikas; rõhutab, et projektiga DESERTEC seotud ELi tegevus peab olema sidus ja andma aktiivse panuse Põhja-Aafrika ja Lähis-Ida riikide arengusse;
16. palub komisjoni teavitada parlamenti igakülselt edasiminekest Süüriaga sõlmitava assotsiatsioonilepingu osas, mille allkirjastamise Süüria hiljuti edasi lükkas; on seisukohal, et tuntakse teatavat muret seoses Liibüa taaskaasamisega assotsiatsioonilepingu läbirääkimistesse ja üldisemalt Barcelona protsessi (Vahemere Liitu); palub komisjoni hoida parlamenti läbirääkimiste iga etapiga igakülselt kursis ja teda kaasata ning temaga konsulteerida;
17. on seisukohal, et komisjoni soovitatud teekaart on arvestatav vahend Barcelona protsessi (Vahemere Liit) taaselustamiseks eelolevatel aastatel ja kutsub seetõttu EuroMedi kaubandusministreid üles seda 9. detsembril 2009 toimuval ministrite kohtumisel kinnitama; kutsub Euroopa - Vahemere piirkonna kaubandusküsimuste kõrgemaid ametnikke üles jälgima teekaardi rakendamist eelolevatel aastatel ja tegema ettepanekuid vajalike muudatuste kohta ning palub end sellistest meetmetest teavitada;
18. rõhutab partnerluses Euroopa – Vahemere piirkonna parlamentaarse assamblee kui demokraatliku organi tähtsust, mis toob Barcelona protsessi kolme samba toetuseks kokku parlamendiliikmed Vahemere mõlema kalda riikidest; kutsub Euroopa – Vahemere

piirkonna parlamentaarset assambleed, komisjoni ja nõukogu üles tegema tihedamat majandusalast koostööd;

19. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liikmesriikide ning Vahemere lõuna- ja idapiirkonna riikide riigipeadele, valitsusjuhtidele ja parlamentidele ning Euroopa – Vahemere piirkonna parlamentaarsele assambleele.